

Meer inkomen voor koffieboeren in DR Congo

Betere productietechnieken en meer landbouwgrond zorgen voor een verdrievoudiging van de koffieproductie en verhoogd inkomen!!

RAPPORT OVER DE PERIODE: het jaar 2023

1. KORTE SAMENVATTING VAN HET PROGRAMMA

- **Locatie:** Boto-regio, provincie Zuid Ubangi, DR Congo
- **Korte omschrijving & doelstelling**

Kleine koffieboeren van specialty coffee (ROBUSTA) worden prioritair gesteund met investeringen voor hun plantages (landverwerving/uitbreiding, hoogwaardige planten en zaden, infrastructuur), in de verwerkingsprocessen (wasstations) en in de commercialisering. Werkkapitaal is vereist om de operationele continuïteit te verzekeren, alsook het voortbestaan van deze bedrijven. De professionalisering van 300 koffieboeren in hun productie van kwaliteitsvolle rode koffiebessen met meer dan 1800 T om het inkomen van de boeren en hun gezinnen te verhogen.

2. EFFECT/IMPACT: behaalde (tussentijdse) effect-indicatoren t.o.v. de doelstellingen (plan) van het programma.

2.1. Voorziene socio-economische en maatschappelijke impact (max 1 blz)

2.1.1. Tabel met effect-indicatoren (outcome)

Indicator	Baseline 2021	Doel 2023	Behaald 2023	Doel 2024	Doel 2026
Aantal ondersteund boeren (cumulatief aantal)	722	300	301	300	300
Hoeveelheid kg rode bessen/ha en producent	37.5 kg	3000 kg	3.500 kg	4000 kg	6000 kg
Totaal aantal gebouwde wasstations	0	0	0	4	10
Aantal boeren die hun inkomen verhoogden	-	0	0	120	300

2.1.2. Bespreking van de behaalde indicatoren en eventueel de redenen van afwijkingen t.o.v. plan

In het kader van dit programma heeft CONGODORPEN zich gericht op efficiëntie door te investeren in de ondersteuning van de waardeketen binnen specifieke sectoren, volgens een gedetailleerd ondersteuningsprogramma. De eerste drie jaar (2022-2024) stonden in het teken van de koffieteeft en dus de ondersteuning van koffieboeren. Volgens de benadering van de "waardeketen" lag de focus in deze eerste jaren op de ondersteuning van de "productie" schakel, met microprojecten gericht op het leveren van inputs zoals zaden, zaailingen en landbouwwerktuigen. Hierdoor werden 301 producenten ondersteund tijdens de productiefase, wat resulteerde in een totale oppervlakte van ongeveer 187 hectare aan geteelde ROBUSTA-koffie, met een gemiddelde van 0,6 hectare koffie per producent. De gebruikte variëteiten behoren tot het tracheoresistente Java-INERA type.

Van de 120 producenten die in 2023 werden ondersteund, hadden 112 producenten al minstens 0,25 hectare in cultuur. In totaal hebben deze 112 producenten 120 hectare tracheoresistente koffie in cultuur gebracht, waarbij 8 vrouwen betrokken zijn. In totaal zijn er 18 vrouwen op een totaal van 301 producenten betrokken bij onze microprojecten.

In oktober 2023 werd Zuid-Ubangi geconfronteerd met overstromingen van uitzonderlijke omvang. Dit noodzaakte onze teams om zich aan te passen aan de prioriteiten van de uitvoering. Als gevolg van de overstromingen zijn onze activiteiten voor het onderhoud van wegen omgezet naar activiteiten voor de bouw van bruggen op de meest getroffen locaties.

2.1.3. Bespreking bijsturingen in het volgend jaar om de vooropgestelde doelen op het einde van het programma (2026) alsnog te behalen.

In 2023 hadden we ons doel van 300 ondersteunde producenten al bereikt. Ze moeten hun productiviteit per hectare nog verhogen, maar er is alle reden om aan te nemen dat tegen het einde van het project (2026) ook dit doel zal worden bereikt.

Wat overblijft is de kwestie van het verhogen van het inkomen, wat de kern en de drijvende kracht van dit project is. Om dit doel te bereiken, is het van cruciaal belang om afzetmogelijkheden te vinden... en de 'niche'-route moet met grote ijver worden verkend. In 2023 heeft CONGODORPEN een grote strategische workshop georganiseerd in Kinshasa om deze uitdaging aan te gaan. Het doel was o.a om "de" meest geschikte verwerkingsroute te identificeren om rode bessen om te zetten in kwaliteitskoffie, zodat we kopers kunnen ontmoeten die een fatsoenlijke en winstgevende prijs kunnen garanderen voor de producenten die we ondersteunen. Naast de teams van Congodorp en CDI Bwamanda werd deze workshop bijgewoond door vertegenwoordigers van Belgische ngo's die actief zijn in de koffiesector in de DRC (Rikolto en Broederlijke Delen), vertegenwoordigers van landbouwfederaties in de DRC (op nationaal en provinciaal niveau), vertegenwoordigers van openbare instellingen die actief zijn in de landbouw- en economische sector (CONAPAC, enz.) en vertegenwoordigers van landbouwcoöperaties (koffie-cacao) die actief zijn in het oosten van de DRC.

Ook een externe tussentijdse evaluatie van ons vijfjarenprogramma is gepland voor 2024. Deze zal zich richten op de effectiviteit van onze gemeenschapsgerichte aanpak via microprojecten en de duurzaamheid van onze acties in termen van, vooral, het verhogen van de inkomens van de doelgroepen.

2.2. Duurzaamheid

2.2.1. Welke stappen zijn in 2023 reeds gezet om tot duurzaamheid te komen op het einde van het programma?

De koffieteelt is niet nieuw voor de regio. Producenten hebben al een solide knowhow op het gebied van het beheer van deze teelt. Bovendien hebben we bij het identificeren van de telers bijzondere aandacht besteed aan het selecteren van hen die een serieus potentieel vertoonden voor het ontwikkelen van een ondernemersgeest, waardoor de duurzaamheid van de investering werd gegarandeerd. Bovendien wordt de levensduur van koffieplanten geschat op minstens 15 jaar... wat ook de duurzaamheid van deze investering garandeert. En dan hebben we het nog niet eens over het feit dat CONGODORPEN een bewezen staat van dienst heeft in het ondersteunen van producenten in Zuid Bangig (meer dan 50 jaar), dus we kunnen duurzaamheid van dit project bekomen. De

geïnvesteerde koffieplanten en zaden zijn eigendom van de boeren.

2.2.2. Wanneer wordt of is dit project zelf bedruipend? Financiële duurzaamheid? Wat na 2026?

Door de bevolking te mobiliseren in een-op-ondernemen-gerichte aanpak, die innovatie en efficiëntie in waardeketen bevordert, zal deze interventie hun vermogen vergroten om zelf de kosten van de voortzetting van activiteiten op zich te nemen en aldus financiële duurzaamheid te garanderen.

In 2024 zullen we werken aan de opbouw van een specifiek ondersteuningsmodel om het structureringsproces van coöperaties in de koffieteelt op gang te brengen en zo bij te dragen aan de duurzaamheid van de heropleving van koffie in Zuid-Ubangi.

3. AANPAK

3.1. Samenvatting van de belangrijkste activiteiten in 2023 die in de projectfiche opgenomen waren (max 1 blz)

- ✓ Identificatie en selectie van 120 nieuwe producenten (in totaal voor 2022-2023; 301 producenten). Het team van CDI Bwamanda bestreek een gebied van 2700 km².
- ✓ Levering van 55 kg koffiezaden, 120 sets productieapparatuur (bestaande uit 1 lang machete, 1 kort machete, 1 tramotina machete en 1 limoen) aan 120 koffietelers.
- ✓ Installatie en werking van 27 kiemkamers en 27 koffiwekerijen met in totaal 100 spades, 100 schoffels, 50 harken, 50 gieters en 180.000 polyethyleen zakken.
- ✓ De 27 kiemkamers hebben meer dan 125.000 koffiezaailingen geproduceerd, waardoor een oppervlakte van 97,3 ha kon worden beplant.
- ✓ 2 thema's die aan bod kwamen in talrijke capaciteitsopbouw sessies voor boeren, één over technische routes voor de productie van Robusta-koffie en de andere over bedrijfsbeheer. In totaal werden 300 mensen opgeleid, waaronder 39 vrouwen.
- ✓ Begeleiding en ondersteuning voor producenten bij het oogsten en drogen van rode bessen
- ✓ Organisatie van een 2-daagse workshop in Kinshasa, bijgewoond door 15 deelnemers, om de herlancering van de Congolese koffiesoort ROBUSTA te bespreken.
- ✓ Bouw van 11 houten bruggen om de toekomstige toegang tot de doelgemeenschappen en daarmee de evacuatie van landbouwproducten naar het verwerkingscentrum (microwasstation) te vergemakkelijken.

3.2. Samenvatting van de bestedingen t.o.v. budget van het jaar (EUR)

	Budget 2023	Uitgaven 2023	% afwijking
Investerings			
Productie – Transformatie - Commercialisatie	57.000	37.235,31	-35 %
Capaciteitsopbouw			
Voorbereiding van het project (scoping en identificatie producenten)	300	0	-100 %
Capaciteitsopbouw in <i>productietechnieken</i>	1.200	1.107,42	-8 %
Capaciteitsopbouw in transformatietechnieken	1.200	0	-100 %
Capaciteitsopbouw in <i>management, ondernemerschap</i>	500	442,97	-11 %
Werkingskosten			
2 Motos	1.900	2.389,50	+26 %
Personeelskosten			
CONGODORPEN: 1 deeltijds technisch adviseur landbouw	12.000	10.496	-13 %
CDI-Bwamanda : 1 voltijdse animator	5.000	5.972,50	+19 %
TOTAAL	79.100	57.643,70	-27 %
DGD subsidie bijdrage (80%)	63.280	46.114,96	
Eigen bijdrage ngo	15.820	11.528,74	

Het budget werd bijna 30% onderbenut. Dit komt voornamelijk doordat we aan het begin van het jaar hadden gepland om de bouw van de micro-wasstation in het laatste kwartaal van 2023 te realiseren. De uitzonderlijke overstromingen in september 2023, samen met operationele herorganisaties, dwongen ons echter om onze activiteitenplanning te herzien en de bouw uit te stellen tot 2024. Daarom is het benodigde budget doorgeschoven naar 2024.

Bovendien heeft de grote inflatie van 2023 die de DRC trof (+20%) tastbare budgettaire gevolgen gehad, met name voor transportkosten of de aankoop van verwerkte producten voor onze werking. Deze budgetaanpassingen worden herzien in 2024 om de doelstellingen tegen 2026 te kunnen halen.

De uitgaven voor dit activiteitenpakket in 2023 bedroegen € 57.643, waarvan een deel werd ondersteund door MIKO. Via OVO ontvingen we een bijdrage van € 7.500 van MIKO. We willen MIKO van harte bedanken namens de plattelandsgemeenschappen in Congo voor deze steun.

3.3. Uitvoerende partners

Congodorpen werkt al sinds de oprichting samen met lokale partners. Zo werken we in Boto al sinds 1969 samen met partner CDI-Bwamanda-Congo. Congodorpen werd opgericht om deze partners te ondersteunen en treedt op als facilitator.

Het team bestaat uit 3 landbouwingenieurs (2 op het hoofdkantoor in Leuven en 1 op het plaatselijke kantoor in Kinshasa). Het partnerteam heeft ook 3 landbouwingenieurs, evenals agenten voor plattelandontwikkeling die veel ervaring hebben met veldwerk. Al deze personeelsleden worden regelmatig bijgeschoold met het oog op capaciteitsopbouw op basis van technische en praktische waarnemingen in het veld. De teams van onze partners identificeren, kapitaliseren en ontwikkelen technische fiches die de technische ontwikkeling van de begeleidende boeren kunnen ondersteunen. Elk personeelslid beschikt over een motorfiets en een computer, die in verhouding staan tot hun verantwoordelijkheden binnen het programma.

De administratieve en financiële verantwoordelijken van onze partnerteams beschikken allemaal over een krachtig boekhoudprogramma (Win Books) dat de monitoring en de financiële rapportage van de uitgevoerde activiteiten vergemakkelijkt.

3.4. Eventueel: nood aan expertise

- ✓ Installatie en uitrusting van wasstation, inclusief een gemotoriseerde trommelontpulper.
- ✓ Expertise in kwalitatieve torrefactie
- ✓ « Honey » of « Pulped natural » verwerkingsexpertise
- ✓ Uitgebreide fysische en organoleptische analyses van groene en gebrande koffie.

4. ENKELE FOTO'S

Links: overstroming op de MUNGENCE dijk die de Bombese en Boto gezondheidsgebieden scheidt. In het midden: overstroming op de AZWA dijk in het ISABE gezondheidsgebied. Ondanks de moeilijke omstandigheden in het veld doen onze veldteams er alles aan om de doelgemeenschappen te bereiken en hen de nodige ondersteuning te bieden. Rechts: zichtpaneel rond de bouwwerkzaamheden aan 11 bruggen.

Links: Foto vóór de bouw van de Gbasambé-brug. **Rechts:** Foto tijdens de bouw van de Gbasambé-brug.
Onder: Bezoek aan de brug door onze landencoördinator, Aloïs Kuma, zodra het bouwwerk voltooid was.

Ondersteuning van boer Simon NAGIFI YABA uit de gemeenschap van Bobandu bij de selectieve oogst van koffie met rode bessen door onze veldwerker Tresor Andani (achter op de foto).

Foto's genomen tijdens de wekelijkse controle van de rijping van koffiebessen door projectcoördinatoren in de doelgebieden.

Foto's genomen tijdens de strategische reflectieworkshop over de heropleving van robustakoffie in de DRC, georganiseerd in Kinshasa door Congodorpen en haar partner CDI Bwamanda en bijgewoond door zo'n 15 deelnemers.

Uitgestelde activiteiten naar 2024 : Investerings in apparatuur voor het gemeenschapsniveau koffie-wasstation.

- (1) **Driewielmotor:** voertuig gebruikt voor het transport van koffiebesen van het veld naar het wasstation, wat de logistieke efficiëntie verhoogt.
- (2) **Gepelde motor met roterende trommel:** essentiële machine voor het snel pellen van koffiebesen, wat het productieproces optimaliseert.

Uitgestelde activiteit naar 2024 : Installatie van het koffie-wasstation in KONDONGA.

- (1) ***Test van de ontpulpmachine*** en demonstratie voor de gemeenschap van KONDONGA, met ondersteuning van de medewerkers van RIKOLTO.
- (2) ***Installatie van watertanks***, die het station van water zullen voorzien via een motorpomp.
- (3) ***Bouw van een droogloods*** voor de koffiebossen, gelegen achter de watertanks.